

Primerenc(ALDC, V, 1155. *Primerenc*)

Primerenc, ‘que ve abans del temps ordinari’, és un mot pràcticament general; documentat des del s. XIII, cognat de l’oc. *primairenc*, *primieirenc*, és un der. de *primer* (< llat. PRIMARIU, de PRIMUS ‘primer’ més el suf. -ARIU) amb el suf. -enc (< germ. -ING), que confereix al nucli la idea de ‘participant de la seva qualitat’ (cf. el terme oposat *darrerenc*); var. *emprimerenc* 4, 8, 11, amb addició del prefix *en-/em-*, i *primerenca* 49, 103, 118, 134, 157, 170, forma femenina.

El mapa il·lustra la distribució de les var. del grup [ɲk] del suf. -enc, que és semblant a la que presenta el mot *fang*, estudiat al *PALDC*, III, mapa 320, amb aquestes diferències: 1) s’afegeix la isoglossa de [ɲk̠], amb palatalització de [k],

pròpia de bona part del mall.; 2) apareix l’àrea ponentina de *temprà* (var. *tremprà* 118, amb metàtesi; *temprano* 94, 100, 138, 160, 190, adaptació/adopció de l’arag.-cast.; *temprana* [f.] 87; der. *tempraner* 95 ← cast. *tempranero*), així com *adelantat* 86 (← cast. *adelantado*) i *avançat* 90, a partir de *avançar* (< llat. vg. *ABANTIARE, der. de AB ANTE). Notem el manteniment de l’articulació de [k] final en val., part del nord-occ., mall. i men. enfront de la seva absorció en la [ɲ] velaritzada, [ɲ̠], a la resta del domini, tret de l’àrea del nord-oest, on es troba *temprà/temprano*, tributaris del cast.-arag.

Primerenc és l’únic mot normatiu des del *DOrt*, 1917.

